

HET MEISJE
DAT DOOR
NIEMAND
WERD GEZIEN

Jeroen Franck
geïllustreerd door
Janneke Ipenburg

© 2022 Tekst Jeroen Franck

© 2022 Illustraties Janneke Ipenburg

© 2022 Nederlandse uitgave, uitgeverij Samsara, Amsterdam

Vormgeving omslag en binnenwerk: Erik Thé, erikthedesign.com

ISBN 978 94 93301 00 9

NUR 280

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd zonder de uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van uitgeverij Samsara, Amsterdam.

www.samsarabooks.com

Ben ik onzichtbaar? Nee, dat kan niet. Of wel? Misschien willen ze me gewoon niet zien? Sta ik soms in de weg? Ik bedek me toch, waarom kijkt dan niemand naar me?

Puja keek naar haar eigen gezicht in de spiegel. Gemakkelijk was dat niet. Niet alleen omdat ze zichzelf niet mooi vond, maar ook omdat ze voor de spiegel de juiste hoek moest vinden om een glimp van zichzelf op te vangen. Het ding had barsten, veel barsten. Net als de muren van het kraakpand waarin ze verbleef. Het was een oud huis waar niemand meer woonde. De vorige eigenaar had de benen genomen en was nooit teruggekeerd. Geen wonder, als je zag wat voor gebreken de woning had: een lekkende kraan, scheuren in het plafond, losliggende planken op de vloer, piepende deuren... Zo ging het rijtje met mankementen maar door.

‘Vandaag zullen ze me zien!’ schreeuwde Puja tegen de spiegel. En toen, zachter: ‘Maar wat als ze me niet leuk vinden?’ Ze twijfelde weer aan zichzelf.

Ze pakte haar hoofddoek van het stoeltje naast de wastafel en wikkelde hem om. Voor Puja was de hoofddoek geen kwestie van geloof. Ze was namelijk niet gelovig, en daar had ze zo haar redenen voor.

Drie jaar geleden, als tienjarige, had ze haar thuis en haar familie achtergelaten om een nieuw leven te beginnen. Het was geen gemakkelijke beslissing geweest, maar ze kon niet anders.

Puja groeide op in een arm gezin met vijf kinderen, van wie zij het jongste was. Ze had twee broers en twee zussen. Haar vader, een kleine tengere man, werkte bij de haven en haalde oude containerschepen uit elkaar voor een hongerloon. Haar moeder was naaister en herstelde andermans kleding. Daarbovenop nam ze alle huishoudelijke taken voor haar rekening. Het leven in India was niet gemakkelijk voor het gezin. Nog voor de maand voorbij was, was het geld al op. Daardoor leefden ze in de sloppenwijk van de havenstad, Thoothukudi, een plaats waar veel arme mensen samenleefden in kleine onafgewerkte huisjes.

‘Bijna klaar,’ zei ze hardop. ‘Nu komt het moeilijkste stuk, Puja. Concentreer je!’ beval ze zichzelf.

Ze zocht een niet gebarsten stukje spiegel uit en draaide voorzichtig haar hoofd wat meer naar links. Zo kon Puja haar rechterwang beter zien, om de laatste, en belangrijkste, omwikkeling te maken. Met beide handen trok ze stevig aan de twee uiteinden van de hoofddoek, om deze mooi aan te spannen, zodat de al gemaakte omwikkelingen op hun plaats bleven zitten.

‘Hier schuin overtrekken,’ herhaalde ze haar zelf-aangeleerde stapjes.
Pats!

Het ene uiteinde schoot uit haar linkerhand, waardoor de hoofddoek alle spanning verloor en zo van haar hoofd afgleed. ‘Verdorie!’ riep ze uit.

Vol ergernis raapte ze haar hoofddoek van de grond en gooide die woedend naar de spiegel.

‘Werk nu eens een beetje mee!’ riep ze naar het ding, alsof ze verwachtte dat de hoofddoek zich op magische wijze vanzelf om haar hoofd zou wikkelen.

Puja had nooit geleerd hoe ze een hoofddoek juist moest omdoen. Ze deed het daarom maar op haar eigen manier, met wisselend succes. Het was niet makkelijk om naar het einde toe alles mooi op z’n plaats te houden. Er zat nu eenmaal een zekere spanning op het ding. Toch was dit niet de enige boosdoener die het af en toe deed mislukken. Het waren vooral haar emoties die het haar moeilijk maakten.

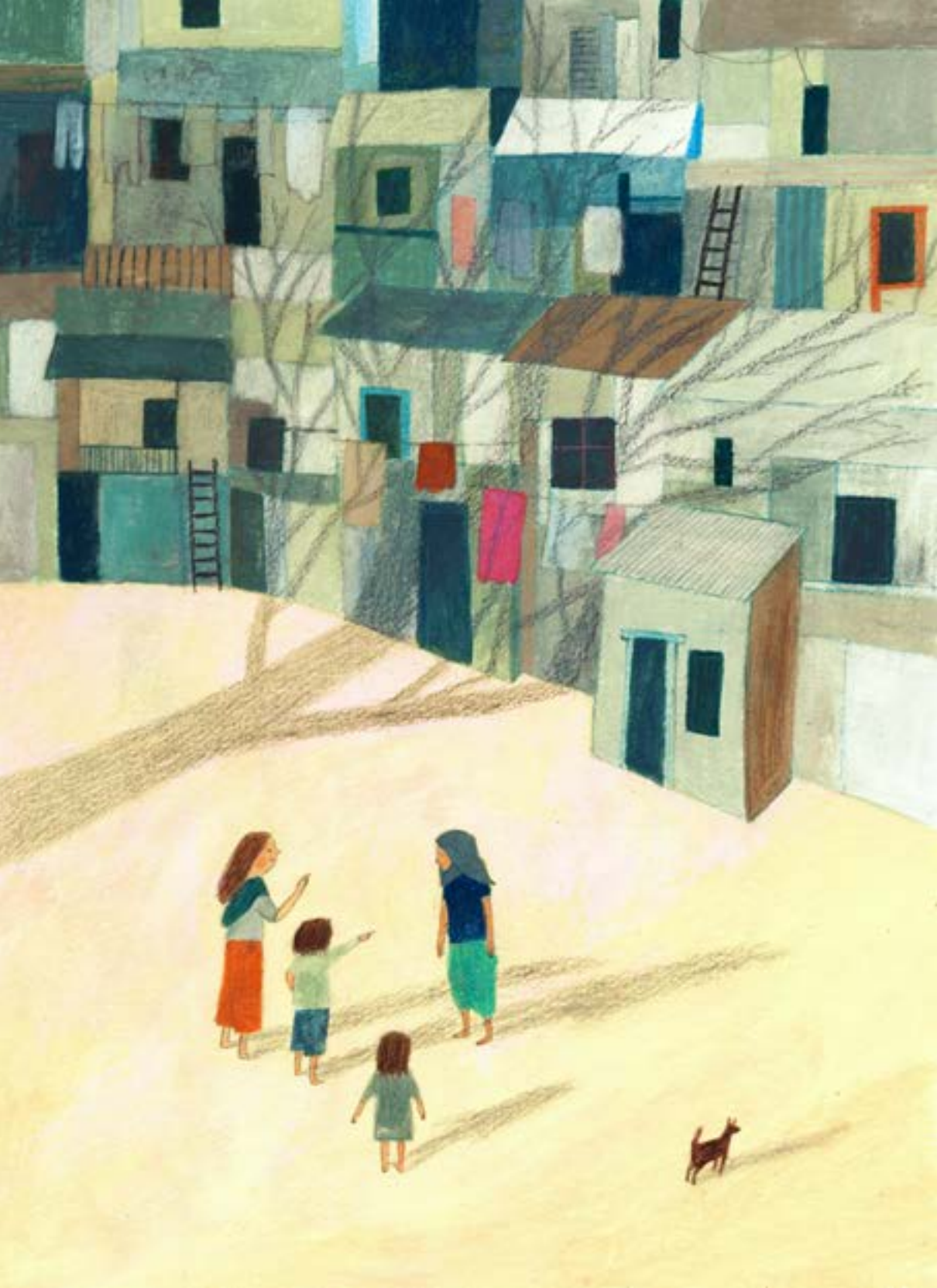
Op haar rechterwang had ze een grote moedervlek, die ze niet alleen voor de hele wereld wilde verstoppen, maar ook voor zichzelf. Liever keek ze er niet naar, omdat hij haar deed terugdenken aan de talloze pesterijen van haar broers en zussen.

Zo kwam haar oudste broer een keer onverwacht Puja’s kamer binnen toen ze aan het haken was. ‘Wat zit je daar te doen? Ben je een lapje stof aan het maken om je lelijke gezicht te bedekken?’ bespote hij haar.

Puja probeerde de gemene opmerking van haar broer te negeren door stilzwijgend verder te haken en te doen alsof ze niets had gehoord.

‘Hallo, hoor je me soms niet? Ben je nu ook al doof?’ ging hij verder.

Opnieuw koos Puja ervoor om te zwijgen en ze ging verder met waar ze mee bezig was. Dit bleek de juiste strategie, want haar broer verliet de kamer. Nu hij weg was, had ze de ruimte om haar gevoelens los te laten. Snikkend liep ze naar haar bed en verstopte zich onder haar laken. Onder de deken barstte ze in tranen uit.

‘Waarom moeten ze mij altijd uitlachen? Ik kan er toch ook niets aan doen dat ik een moedervlek heb,’ snikte Puja. Het maakte haar tegelijk verdrietig en boos. Ze voelde zich vaak alleen en niet gesteund door haar ouders, die de pesterijen maar lieten begaan.

Puja leerde zichzelf allerlei technieken aan om niet op te vallen.

Ze koos ervoor om tegen niemand meer te spreken en een hoofddoek te dragen.

Als niemand me ziet of hoort, kan ook niemand me uitlachen, bedacht ze.

Ondanks haar pogingen om niet gezien te worden, kon ze niet altijd ontsnappen aan haar broers en zussen. Ze leefden tenslotte samen in een klein huisje, waar je niet oneindig veel verstopplaatsen had.

Gelukkig kon ze gedurende de dag bijkomen van hun getreiter. Ze was het jongste kind en hoefde nog niet te werken, omdat ze nog een jaartje te jong was. De andere kinderen moesten werken in de katoenfabriek om geld te verdienen. De jongens zouden dit blijven doen tot ze oud genoeg waren om het huis te verlaten en de meisjes tot de ouders iemand vonden met wie ze konden trouwen.

Puja raapte na haar razernij haar hoofddoek van de grond en deed een nieuwe poging om hem om te doen. Haar woede was wat afgenomen, maar de bijtende herinnering aan haar verleden knaagde nog steeds aan haar.

‘Ze kunnen je niets meer doen. Hier ben je veilig,’ suste ze zichzelf. ‘We proberen het gewoon opnieuw,’ sprak ze uit.

Ze nam beide uiteinden van de hoofddoek weer vast en herhaalde alle stapjes om hem weer om te doen.

‘Stap 1: neem beide uiteinden stevig vast. Het ene in je linkerhand, het andere met je rechterhand. Stap 2: druk het midden van de hoofddoek tegen je voorhoofd aan en maak met het linker uiteinde een eerste omwikkeling om je hoofd.’

Puja hield zich graag vast aan bepaalde structuren, zoals het stappenplan om haar hoofddoek om te doen. Dit maakte haar leven voorspelbaar. Op deze manier kreeg ze het gevoel dat ze haar eigen toekomst in handen had. Iets wat ze voorheen nooit had gevoeld of zelfs niet kende. ‘Stap 3: denk niet aan het verleden. Denk niet aan het verleden, Puja.’

Dit is helemaal niet stap 3, bedacht ze.

‘Focus, Puja! Je kent alle stapjes vanbuiten!’ riep ze naar de spiegel.

Het omdoen van de hoofddoek belofde vandaag een hele klus te worden. Haar gedachten dwaalden meer en meer af naar haar vroegere leven. Ze probeerde zich ertegen te verzetten, maar dat was haast onbegonnen werk.

In haar hoofd verscheen een beeld van het moment dat haar ouders beslisten om alle dochters uit te huwelijken. Puja’s gezin kreeg die bewuste avond een onaangenaam bezoekje van de vertegenwoordiger van de elektriciteitscentrale.

‘Meneer, u hebt uw energiefactuur nog steeds niet betaald. Indien u dit niet binnen de vijftien dagen doet, zijn wij genoodzaakt uw huis in beslag te nemen,’ zei de man streng tegen haar vader.

De enige manier om dit te kunnen betalen, was door flink te besparen. Dat wilde zeggen, dat er voor Puja en haar twee zussen zo snel mogelijk een man moest worden gevonden. ‘Liever gisteren, dan vandaag,’ waren de woorden van haar vader. De keuze om als eerste besparing zijn dochters uit te huwelijken, was eenvoudig voor hem. Hun onderhoud kostte hem meer dan wat ze binnenbrachten. Tussen jongens en meisjes gold

een zekere ongelijkheid in India, waardoor ze voor hetzelfde werk minder geld kregen. De zussen brachten dus minder geld in het laatje dan haar broers. Puja, die nog te jong was om te werken, leverde helemaal geen bijdrage. De meisjes binnen het gezin houden, was dus geen mogelijkheid.

Nog geen week later was er voor haar beide zussen een geschikte echtgenoot gevonden en verlieten zij het ouderlijk huis. Voor Puja lag het iets moeilijker. Niet veel mannen stonden te springen om een meisje met een imposante moedervlek op haar rechterwang. De avond voor haar vertrek hoorde ze haar vader flink tekeergaan tegen haar moeder:

